

A PDF fájlok elektronikusan kereshetőek.

A dokumentum használatával elfogadom az
[Europeana felhasználói szabályzatát](#).

... évi ... törvény

A NEMZETI, ETNIKAI ÉS NYELVI KISEBBSÉGEKRŐL
(KISEBBSÉGI KÓDEX)
P r e a m b u l u m

A Magyar Köztársaság Országgyűlése, az Alkotmányban rögzített elvekből kiindulva kinyilvánítja, hogy a nemzeti, etnikai és nyelvi önazonossághoz való jogot, valamint a nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségek sajátos közösségi és egyéni jogait az egyetemes emberi jogok szerves részének tekinti és tiszteletben tartásuknak Magyarország felségterületén érvényt szerez.

Kinyilvánítja hogy a Magyarországon élő nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségek történeti hagyományait, nyelvét, tárgyi és szellemi kultúráját, valamint nemzeti sajátosságait egészét az egyéni és közösségi önazonosság természetes biztosítékának, az együttes boldogulás döntő feltételének tartja. A kisebbségek sajátosságait különleges értéknek tekinti, védelmük biztosítékait törvénybe foglalja, és megőrzésükre, valamint további hatékony gyarapításukra szólít fel mindenkit.

Az egyenlőség és a szolidaritás eszméinek az aktív kisebbségvédelem elveinek kinyilvánításakor az Országgyűlést az elfogadott európai jogi és erkölcsi normák figyelembevételével a kisebbségek iránti megbecsülés, az erkölcsi és a történelmi értékek tisztelete, a kisebbségek és a magyar nemzet közös létérdekeinek állhatatos képviselte vezette.

Az Országgyűlés kinyilvánítja, hogy a magyarországi nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségeket a politikai, gazdasági, társadalmi és kulturális pluralizmus tevékeny részeseinek, érdekképviselői és művelődési szervezeteiket a társadalom fontos összetevőjének tekinti. Méltányosnak és helyesnek tartja, hogy számukra különleges jogokat biztosítson a kisebbségi helyzetből fakadó hátrányok ellensúlyozása érdekében.

E jogok összessége nem a többség adománya és nem a kisebbség kiváltsága. Forrásuk nem a nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségek számaránya, hanem a természetes másság tisztelete. Tekintve, hogy ezek céljaik szerint minőségileg különböznek a többséget is megillető jogoktól, összességüket és biztosítókat, valamint a kisebbségek védelmét az Országgyűlés egységes törvényben foglalja rendszerbe és hirdeti ki az alábbiak szerint:

I. Fejezet

Az önazonossághoz való jog

1. §

A nemzeti, etnikai és nyelvi önazonossághoz való jog alapvető emberi jog, amely egyéneket és közösségeket egyaránt megillet.

2. §

Valamely nemzeti, etnikai vagy nyelvi csoporthoz, kisebbséghez való tartozás vállalása és kinyilvánítása az egyén kizárólagos és elidegeníthetetlen joga.

A nemzeti, etnikai vagy nyelvi kisebbségek közösségeinek úgyszintén kizárólagos joguk önazonosságuk meghatározása és kinyilvánítása.

II. Fejezet

A nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségi közösségi jogok

3. §

A nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségekhez tartozó csoportok létezésének - mint a legalapvetőbb közösségi jognak - szavatolására a Magyar Köztársaság e kisebbségeket a szándékos hátrányos megkülönböztetés bármely formájával szemben büntetőjogi védelemben részesíti a politikai, társadalmi, gazdasági, kulturális, oktatási és vallási élet valamennyi területén.

4. §

A nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségi önazonosság megőrzése, ápolása, megerősítése és továbbadása e kisebbségek elidegeníthetetlen közösségi joga.

Ebből a célból a nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségek e törvény általános keretei között köztestületként működő, kizárólag a törvénynek alárendelt kulturális és szociális önkormányzatokat (a továbbiakban kisebbségi önkormányzatok) hozhatnak létre a közvetlen választás elvének érvényesítésével.

A kisebbségi önkormányzatok az intézményi autonómiájukat megőrző kisebbségi kulturális és népjóléti intézmények társulásán alapulnak.

5. §

A nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségeknek közösségi létükből fakadó joga településeik, kulturális és építészeti emlékeik, valamint hagyományaik megőrzése, ápolása és népszerűsítése.

A kisebbségek nemzeti vagy egyéb sajátos (nem állami jellegű) jelképeiket szabadon, folyamatosan és nyilvánosan használhatják, ünnepeiket megtarthatják.

6. §

A közösségi és egyéni kisebbségi jogok érvényesítéséhez az állam biztosítja az alapvető anyagi alapokat.

Az állami anyagi támogatás az alábbiak szerint történik:

a) a 11-13, 16, 18, 19, 33-35, 37-39, 41-43, 44-46, 47-59 és 62-69 szakaszokban rögzített kisebbségi jogok gyakorlásához szükséges költségeket az állam az érintett szakminisztériumok költségvetésén keresztül fedezi.

b) a kisebbségi önkormányzatok alapítványához az állam évente hozzájárul az Országgyűlés által meghatározott összeggel, amelyet a költségvetésben külön fel kell tüntetni.

c) Minden egyéb kisebbségi jog gyakorlására irányuló tevékenységet az állam a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért Alapítvány keretéből finanszíroz, pályázati rendszerben.

d) Az állam általános kisebbségvédelmi politikájának minél hatékonyabb érvényesítéséért a Minisztertanács Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Titkársága saját költségvetéséből anyagi támogatást nyújt eseti rendezvények és akciók finanszírozására, szintén pályázati rendszerben.

7. §

A nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségeknek joguk van anyanyelvük oktatásához, az anyanyelven való tanuláshoz, művelődéshez és információhoz.

A nemzeti és etnikai kisebbségek szabadon használhatják anyanyelvüket a társadalmi, politikai, gazdasági, kulturális közéletben, a közigazgatásban és az igazságszolgáltatásban, a vallási életben.

A törvény a kisebbségi nyelvjárásokat közösséget összetartó tényezőként ismeri el.

8. §

A politikai pártokra, valamint az egyesülési és gyülekezési jogra vonatkozó törvényeknek megfelelően a nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségeket megilleti a politikai életben való részvétel joga.

9. §

A nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségeknek abból a célból, hogy egyéni és közösségi jogaik sokoldalú érvényesítésének legerősebb biztosítékaival rendelkezzenek, a törvény biztosítja az Országgyűlésben és a helyi önkormányzatok választott vezetői testületeiben való minimális arányos képviselést és részvételt.

10. §

A nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségek politikai, társadalmi, gazdasági és kulturális esélyegyenlőségének biztosítása állami feladat. A kisebbségek alapvető joga hogy szülőföldjükön boldogulhassanak. Ennek szavatolására a Magyar Köztársaság a kisebbségeket az erőszakos ki- és áttelepítés minden formájával szemben védelemben részesíti.

11. §

Az állam indokolt esetekben a kisebbséghez tartozó közösségeket és csoportokat a foglalkoztatási, települési és lakásviszonyok területén különleges népjóléti intézkedésekkel segíti a társadalmi esélyegyenlőség biztosítása céljából.

12. §

A nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségeket megilleti az anyanyemzettel, vagy a más országokban élő azonos etnikai és anyanyelvi kisebbségekkel, azok törvényes szervezeteivel való kapcsolat intézményes létesítésének és ápolásának joga.

13. §

A nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségek intézményes kapcsolatokat létesíthetnek és tarthatnak fent a nemzetközi jogvédő szervezetekkel.

III. Fejezet

A nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségi
egyéni jogok

14. §

A nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbséghez való tartozást az egyén az alábbiak szerint nyilváníthatja ki:

(1) a népszámlálások alkalmával tett nyilatkozatok által;

(2) valamely kisebbségi szervezetben való részvétel által;

(3) a jelen törvénykönyv által szabályozott kulturális és szociális önkormányzatban való tagság vállalásával vagy

(4) olyan életmegnyilvánulások által, melyek a jelen törvénykönyvben rögzített közösségi vagy egyéni jogok gyakorlásának minősülnek.

15. §

A nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbséghez való tartozás kinyilvánítása a fentiekben leírt lehetőségek bármelyikén keresztül biztosítja az egyén számára a jelen törvénykönyvben rögzített összes nemzeti, etnikai és nyelvi egyéni és kollektív kisebbségi jogok gyakorlását.

16. §

A nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbséghez tartozó személynek joga van vezeték- és családnévének az anyanyelv szabályai szerinti anyakönyveztetéséhez és annak hivatalos okmányokban való feltüntetéséhez.

17. §

A nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbséghez tartozó személyeknek joguk van ahhoz, hogy az anyanemzettel, vagy a más országokban élő azonos etnikumú vagy anyanyelvű személyekkel, vagy törvényes kisebbségi szervezetekkel kapcsolatokat létesítsenek és tartsanak fenn.

18. §

Az oktatási nyelv szabad megválasztása alapvető állampolgári szabadságjog.

Az állam pályázati rendszerben lehetővé teszi a nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségekhez tartozó személyeknek, hogy tanulmányaikat olyan országokban folytathassák, ahol anyanyelvükön oktató egyetemek, illetve főiskolák működnek.

Ha az illető kisebbség, amelyhez a külföldön továbbtanulni szándékozó egyén tartozik rendelkezik kisebbségi önkormányzattal, akkor az állami támogatás a 29. § (3) bekezdése szerint történik, ellenkező esetben állami pályázati rendszerben, annak az oktatási intézménynek az ajánlásával, amelyben az illető személy diplomáját szerezte.

Általános biztosítékok

19. §

A nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségekhez tartozó személyek magánvádas eljárást indíthatnak nemzeti, etnikai vagy nyelvi indíttatású hátrányos megkülönböztetés vagy sérelem esetén.

(Megjegyzés: e jog érvényesítéséhez szükséges a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény e g y s é g e s s z e r k e z e t b e foglalt szövegének módosítása oly módon, hogy a 183. § (1) és (2) bekezdései vonatkozzanak a 156. §-ban és 269. § (1) a) és d), valamint (2) és (3)-ban előírt bűncselekményekre is.)

20. §

A nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségek közösségi és egyéni jogainak gyakorlása nem lehet ellentétes az alkotmánnyal és az állampolgári egyenlőséggel, nem irányulhat az állam szuverenitása, területi épsége, a közrend, a közérkölc és mások szabadságjogai ellen.

A nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségek szociális
és kulturális önkormányzatai

IV. Fejezet

Általános rendelkezések

21. §

A nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségek önkormányzatai a törvényben meghatározott jogkörrel rendelkező köztestületek.

22. §

(1) A kisebbségi önkormányzatok közjogi önállóságát az Alkotmány szavatolja.

(Megjegyzés: e szakasz rendelkezésének érvényesítéseért szükséges az Alkotmány 68. § (1) bekezdésének a kibővítése az alábbiak szerint:

A) változat:

"A kisebbségi önkormányzat megalakításához az illető kisebbséghez tartozó választási joggal rendelkező személyek 50 % + 1 ajánlása szükséges."

B) változat:

"A kisebbségi önkormányzat megalakításához a későbbiekben meghatározott számú személy ajánlása szükséges." A kisebbségi önkormányzat kezdeményezése és megalakítása az A) változatnak megfelelő eljárás alapján történik.)

(2) A kisebbségi önkormányzat kezdeményezését az ideiglenes Intéző Bizottság terjeszti az Országgyűlés illetékes bizottsága elé. A kisebbségi önkormányzat megalakítása az Országgyűlés illetékes bizottságának javaslatára minisztertanácsi határozat alapján történik.

23. §

A kisebbségi önkormányzatokban résztvevő kulturális és népjóléti intézmények sajátos feladataik megvalósításában megőrzik működési autonómiájukat.

24. §

A kisebbségi önkormányzatok szervezeti és működési szabályzatai (a továbbiakban Statutumok) e törvénykönyv szerves részét alkotják.

Az Országgyűlés a kisebbségi Statutumokat a jogszabályok módosítására vonatkozó házszabályok szerint iktatja törvénybe.

25. §

A kisebbségi önkormányzatok számára működési feltételeik biztosításához, feladataik ellátásához az állam anyagi támogatást biztosít.

Az állami támogatás főként a kisebbségi önkormányzat alapítványához való hozzájárulásban, illetve pályázati rendszerben történik.

V. Fejezet

A kisebbségi önkormányzatok tagságáról

26. §

A kisebbségi önkormányzat tagjai valamely nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbséghez tartozó személyek lehetnek.

27. §

Az önkéntesség elvén alapuló tagság nyilvántartását az önkormányzat vezető szervei vezetik, amelyek a tagsági viszony egyéb vonatkozásaiban is illetékesek rendelkezni.

28. §

A kisebbségi önkormányzatok vezető szervei tisztetbeli vagy pártoló tagnak az illető kisebbséghez nem tartozó személyeket is felkérhetnek.

VI. Fejezet

A kisebbségi önkormányzatok hatásköre

29. §

A kisebbségi önkormányzatok önálló módon döntenek el:

(1) valamely kisebbség kulturális hagyományainak megőrzésével, ápolásával és népszerűsítésével kapcsolatos általános teendőket;

(2) az illető kisebbség történelmi településeinek és építészeti emlékeinek megőrzésére és ápolására vonatkozó általános tennivalókat.

A fentieket részletező kisebbségi önkormányzati határozatok a területileg illetékes helyhatósági önkormányzat ellenjegyzésével az illető közigazgatási területen általános érvénnyel kötelezőek.

(3) az anyanyelvi oktatást illető tennivalókat, kivéve a tankötelezettségre, az oktatási rendszerekre, a diplomákra, a tanszemélyzet fizetésére és a hallgatókra vonatkozó rendelkezéseket, beleértve ugyanakkor a külföldi társadalmi ösztöndíjakra rendelkezésre bocsátott keret elosztását;

(4) nemzeti vagy egyéb sajátos (nem állami jellegű) jelképeik használatát, ünnepeik megtartását;

(5) a társadalmi, gazdasági és kulturális esélyegyenlőség biztosítására előirányzott állami támogatások felhasználásának módját;

(6) a 12. és 13. §§-okban rögzített jogok érvényesítését.

30. §

A kisebbségi önkormányzatok előzetes véleményének a kikérése nélkül jelen törvény nem módosítható és nem helyezhető hatályon kívül.

A kisebbségi önkormányzatok előzetes véleményében az esetben nem kötelezi az Országgyűlést.

A kisebbségi önkormányzatok vezető testületeinek határozatait az Alkotmánybíróság helyezheti hatályon kívül.

31. §

A kisebbségi önkormányzatok vagyonuk felett tulajdonosi jogokat gyakorolnak.

VII. Fejezet

Az anyanyelv használata a közéletben

32. §

Jelen törvény melléklete tartalmazza azoknak a nyelveknek a felsorolását, amelyeket az állam elismer a kisebbségi önkormányzatok ügykezelési nyelveként, valamint az állam által védett nyelveket és nyelvjárásokat.

33. §

A Magyar Közlöny hivatalos fordítása megjelenik a kisebbségi önkormányzatok ügykezelési nyelvén is.

34. §

A helyi önkormányzatok jegyzőkönyveit és hivatalos iratait - ha azt a képviselők együtöde úgy kívánja - fel kell venni és ki kell hirdetni az érintett kisebbségi önkormányzatok által használt nyelven is.

35. §

Az államhatalom választott testületeiben a nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségekhez tartozó képviselők felszólalhatnak anyanyelvükön is. A tolmácsolás biztosítása az érintett testületek feladata. Ennek érdekében az anyanyelven történő felszólalás szándékát előzetesen be kell jelenteni.

36. §

A politikai rendezvényeken mindenki szabadon használhatja anyanyelvét.

37. §

A kisebbségi önkormányzatok a helyi önkormányzatokkal együtt kijelölik azokat a helységeket, ahol a közérdekű feliratok, hirdetések és egyéb nyilvános feliratok két vagy több nyelven kell, hogy megjelenjenek, valamint ahol az utcákat, tereket és közintézményeket a lakosság számarányának megfelelően kisebbségi személyekről kell elnevezni.

VIII. Fejezet

Az anyanyelv használata a közigazgatásban és
az igazságszolgáltatásban

38. §

A törvény az anyanyelv használatának jogát a közigazgatás és az igazságszolgáltatás minden szintjén biztosítja.

A fenti intézmények kisebbségi nyelvismerettel rendelkező tisztviselőinek alkalmazása állami feladat.

Az állam biztosítja azt is, hogy az igazgatási szabványszövegek és formulák a kisebbségi önkormányzatok ügykezelési nyelvén is megjelenjenek.

39. §

Azokban a közigazgatási egységekben, ahol valamely nemzeti, etnikai vagy nyelvi kisebbség létszáma meghaladja a lakosság 10 %-át a közigazgatási és igazságszolgáltatási állások betöltésénél, valamint a művelődési intézmények vezetésében a kisebbség számarányának megfelelően elsőbbséget

élveznek azok a tisztviselők, akik az adott munkakörre előírt képzettséggel rendelkeznek, és vagy az illető kisebbséghez tartoznak, vagy ha ez nem lehetséges, annak anyanyelvét ismerik.

Ha az adott közigazgatási egységben a kisebbségi lakosság létszáma kevesebb mint 10 százalék, legalább egy kisebbségi vagy kisebbségi nyelvismerettel rendelkező tisztviselő alkalmazása kötelező, amennyiben a települések szintjén létszámuk meghaladja a 100 főt, megyei szinten pedig az 5 százalékot.

40. §

A nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbséghez tartozó személyeknek joguk van kérelmeiket és más hivatalos okiratokat a közigazgatás szerveinek anyanyelvükön előterjeszteni.

41. §

A bírósági eljárás folyamán a felek szabadon használhatják anyanyelvüket. Büntető ügyekben tolmács biztosítása az eljáró hatóság feladata.

42. §

Kérésre a közigazgatási ügyintézés kikézbésítésre kerülő okiratait, valamint azokat a bírósági periratokat, amelyek kiközlése a törvény értelmében kötelező, a fél anyanyelvére is lefordítják. A hivatalos fordítás költségei a hatóságot terhelik.

43. §

Amennyiben az illető kisebbségi nyelv helyzete a megelőző szakasz előírásainak alkalmazását nem teszi lehetővé, a közigazgatási vagy igazságszolgáltatási intézmény köteles gondoskodni arról, hogy az érintett anyanyelvén szóban megkapja a szükséges tájékoztatást.

IX. Fejezet

**A név használatának joga, valamint az anyanyelv
helyesírási szabályai szerint való anyakönyvezése és
feltüntetése hivatalos okmányokban**

44. §

A névváltozás, valamint a hibás anyakönyvezések
kijavítása és a név ennek megfelelő bejegyzése a hivatalos
okmányokba illetékmentes kérvény alapján történik.

Kiskorú esetében a kérvényt a szülők vagy a kisko-
rú törvényes képviselője terjeszti elő.

45. §

A névváltoztatási kérelem elbírálásának kizáróla-
gos szempontja az, hogy a nem magyar név az illető nemzeti,
etnikai és nyelvi kisebbség kultúrájában bevett és elfoga-
dott legyen.

46. §

Kérésre az anyakönyvezés és az egyéb személyi ok-
mányok kétnyelvűek is lehetnek.

X. fejezet

A kisebbségi nyelvek és nyelvjárások védelmét célzó rendelkezések

47. §

Az állam biztosítja minden egyes magyarországi kisebbségi nyelv és nyelvjárás földrajzi térségének tiszteletben tartását úgy, hogy a közigazgatási beosztás ne jelentsen akadályt a vonatkozó kisebbségi nyelv vagy nyelvjárás használatára előtt.

48. §

Az állam feladata a diszkrimináció mindenféle formájának a kiküszöbölése a kisebbségi nyelvek, nyelvjárások használatát illetően, minden olyan gyakorlattal együtt, amelynek diszkriminatív hatása lehet.

49. §

Az állam ösztönzi és lehetővé teszi a kisebbségi nyelvek, nyelvjárások megfelelő szintű oktatását azok számára, akik a kisebbségekkel élnek együtt. A köztisztviselők számára a kisebbségi nyelvek elsajátításához az állam anyagi és erkölcsi támogatást biztosít.

50. §

Az állam a kisebbségi nyelvet beszélők számára az anyanyelven történő oktatás mind átfogóbb - az óvodától a középiskoláig terjedő - rendszerét építi ki, továbbá ösztönzi és anyagilag támogatja a kisebbségi önkormányzatok ilyen kezdeményezéseit.

Az állam biztosítja az anyanyelven, illetve anyanyelvet oktató tanárok képzését. A nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségek önkormányzataival együttműködve megteszi az annak érdekében szükséges lépéseket, hogy a felsőfokú oktatási intézményekben a szaknyelv kisebbségi nyelvi szókincsét is oktassák.

51. §

Az állam intézkedéseket tesz a különböző oktatási intézmények felvételi vizsgái, valamint az állami idegennyelv vizsgák anyanyelven történő letétele lehetőségének biztosítására.

52. §

Azokban a helységeken, ahol több kisebbség él egymás mellett, a kisebbségi szervezetek együttműködve a helyi önkormányzatokkal az állam alapvető tehervállalásával az anyanyelvi oktatási intézményhálózat létrehozására pályázatokat dolgoznak ki.

53. §

Az állam nemzetközi megállapodások útján elősegíti, hogy a kisebbségi nyelvek

54. §

A kisebbségi nyelvek és nyelvjárások oktatása mellett az államnak biztosítani kell a nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségek történelmének és kulturális hagyományainak (néprajzának) oktatását és valóságos helyzetének ismeretét az ország valamennyi állampolgára számára.

55. §

A nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségek anyanyelvi művelődéshez és információhoz való jogának szavatolására az állam ösztönzi, és a kisebbségi önkormányzatoknak nyújtott anyagi hozzájárulás, valamint az anyanyemzetek országainak intézményeivel megvalósított együttműködés révén támogatja:

(1) a televíziós és rádióműsorok kisebbségi nyelveken történő sugárzását;

(2) a kisebbségi nyelveken nyomtatott könyvek, folyóiratok és egyéb sajtótermékek kiadását;

(3) kisebbségi nyelvű könyvtárak és egyéb művelődési intézmények (művészegyüttesek, kulturális központok, közgyűjtemények, stb.) működtetését, létesítését.

56. §

Azokban a helységeken, ahol több kisebbség él egymás mellett, a kisebbségi szervezetek együttműködve a helyi önkormányzatokkal az állam alapvető tehervállalásával a művelődési és információs intézményhálózat kialakítására pályázatokat dolgoznak ki.

57. §

Az állam ösztönzi a kisebbségi nyelvek vagy nyelvjáráások használatát a gazdasági vagy társadalmi tevékenység során, védelmet nyújt az e nyelveket beszélőknek mindenfajta diszkriminatív intézkedés és gyakorlat ellen, amelynek foglalkozásuk vagy társadalmi életük körében e nyelvek használata miatt ki lennének téve.

58. §

Az általános (országos) szociálpolitika keretében az állam a nemzeti, etnikai vagy nyelvi kisebbségekhez tartozó hátrányos helyzetű személyek számára olyan megfelelő intézményeket (kórházak, orvosi rendelők, napközi otthonok, stb.) létesít, ahol lehetőség szerint velük azonos nyelvet beszélő személyzet gondoskodik ellátásukról ápolásukról.

A kisebbségi nyelveket beszélő orvosok és ápolók bel- vagy külföldi képzésének biztosítása a Szociális és Egészségügyi Minisztérium feladata.

59. §

Az állam szorgalmazza, hogy a közérdekű biztonsági előírásokat kisebbségi nyelvekre is lefordítsák és közzétegyék, továbbá, hogy a kereskedelmi forgalomba kerülő árucikkek használati utasításai a kisebbségi nyelveken is hozzáférhetők legyenek.

XI. Fejezet

A kisebbségi szervezetek külföldi kapcsolatai

60. §

A 12. és 13. §§-ban rögzített közösségi jogok hatékony gyakorlását e törvény előírásainak szellemében az állam a devizamentes cserék forintfedezetéhez történő hozzájárulás útján is támogatja.

61. §

A kisebbségi önkormányzatok a 12. és 13. §§-ban rögzített jogok megvalósításával összefüggő külföldi szociális és kulturális tevékenységükről éves előterjesztést készítenek az Országgyűlés számára.

XII. Fejezet

A nemzeti etnikai és nyelvi kisebbségek képviselete
a Parlamentben és a helyi képviseleti önkormányzati
szervekben

62. §

A nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségek minimális arányos képviseletét a Parlamentben külön törvény biztosítja.

63. §

Az érintett kisebbségek az országgyűlési választásokon a számukra intézményesen biztosított képviselettől függetlenül a választójogi törvény rendelkezései szerint jogosultak jelölteket állítani.

64. §

A nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségeknek abból a célból, hogy egyéni és közösségi jogaik sokoldalú érvényesítésének legerősebb biztosítékaival rendelkezhessenek, a törvény által kell biztosítani a helyi önkormányzatok képviseleti testületeiben való minimális arányos részvételt.

E testületek megválasztásakor a választókörzetek kialakításánál figyelemmel kell lenni a kisebbségi lakosság számarányára és földrajzi elhelyezkedésére.

65. §

Ha valamely közigazgatási egységben a nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbséghez tartozó lakosság számaránya nem éri el az egység összlakosságának 10 százalékát, de létszáma

a települések szintjén meghaladja a 100 főt, megyei szinten pedig az 5 százalékot, a kisebbségnek legalább egy képviselői helyet kell biztosítani a képviseleti önkormányzatok választott vezető testületében.

66. §

A nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségek számarányos részvétele céljából a képviseleti önkormányzati testületekben a helyi önkormányzatok illetékességi területén kisebbségi választókörizeteket kell létrehozni.

67. §

Kisebbségi választókörizetet a személyi elv alapján hoznak létre figyelembe véve a kisebbségi lakosság számarányát az illető közigazgatási egységben.

68. §

A nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségekhez tartozó személyek szabadon döntenek el, hogy a kisebbségi körizet, vagy a lakóhelyük szerinti körizet jelöltjére vagy jelöltjeire szavaznak-e.

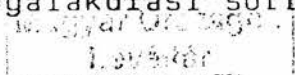
69. §

A képviseleti önkormányzati szervek kisebbségi képviselőjelöltjeinek állításakor, valamint a választáskor a helyi önkormányzatok vezető testületének megválasztására vonatkozó törvény általános rendelkezései vonatkoznak.

XIII. Fejezet Zárórendelkezések

70. §

A nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségek önkormányzatainak statutumait az Országgyűlés ezen önkormányzatok megalakulási sorrendjében iktatja törvénybe.

71. §

A kisebbségi önkormányzat megszűnik:

(1) ha a tagsági nyilvántartásban a tagok száma a statutum által kijelölt létszám alá csökken;

(2) ha a kisebbségi önkormányzat választott vezető szerve kezdeményezi az önkormányzat megszüntetését a statutumban előírt rendelkezéseknek megfelelően;

(3) ha az Országgyűlés feloszlátja az önkormányzat választott vezető testületét. Ebben az esetben 3 hónapon belül ki kell írni az új kisebbségi önkormányzati választásokat a statutum rendelkezéseinek megfelelően.

A kisebbségi önkormányzat megszűnését követően az önkormányzati vagyon felosztását, illetve az eredeti állapot visszaállítását:

A) változat

az Országgyűlés illetékes bizottsága valósítja meg;

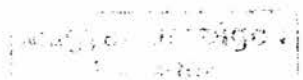
B) változat

a kisebbségek parlamenti biztosa valósítja meg,

mindkét változatban az Állami Számvevőszék, valamint az Alkotmánybíróság felügyelete alatt.

72. §

A kisebbségi jogok teljeskörű biztosítása céljából a nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségekről szóló törvény létrehozta a kisebbségek parlamenti biztosának az intézményét.

73. §

A kisebbségek parlamenti biztosa tevékenységét az Országgyűlés ellenőrzése mellett kizárólag a törvénynek alávetve végzi.

A kisebbségek parlamenti biztosának tevékenységére ugyanazok a szabályok vonatkoznak, mint az állampolgári jogok parlamenti biztosának az intézményére és tevékenységére.

74. §

A kisebbségek parlamenti biztosa:

- a) fellép a kisebbségi közösségi jogokat sértő állami, valamint más természetű intézkedés és tevékenység ellen;
- b) fellép az egyéni kisebbségi jogokat érő sérelmek ellen, miután az érintettek kimerítették a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőséget;
- c) fellép a kisebbségeket, valamint a kisebbségekhez tartozó egyéneket érintő mindenfajta esetleges diszkrimináció ellen.

75. §

Jelen jogszabály elfogadásával az Országgyűlés az Alkotmány eltérő rendelkezéseit hatályon kívül helyezi, illetve módosítja.

A nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségi törvény hatályba lépésének ideje:

MELLÉKLET

I.

A kisebbségi önkormányzatok ügykezelési nyelve:

- horvát-szerb
- német
- román
- szerb-horvát
- szlovák
- szlovén

II.

Az állam által védett nyelvek és nyelvjárások:

- cigány nyelvek és nyelvjárások
- horvát nyelvjárások
- német nyelvjárások
- román nyelvjárások
- szerb nyelvjárások
- szlovák nyelvjárások
- Rába-vidéki szlovén nyelvjárás

INDOKOLÁS

I. Fejezet

Az önazonossághoz való jog

Az 1. §-hoz

A törvény első szakasza az egyének és a nemzeti, etnikai és nyelvi közösségek etnikai és kulturális mássághoz való jogát biztosítja. Ezt a jogot az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata 18. és 27. cikke, valamint A polgári és politikai jogok nemzetközi egyezségokmánya 27. cikke alapján a törvénytervezet alapvető emberi jognak ismeri el.

A 2. §-hoz

A törvénytervezet filozófiája az egyén akarati önállóságának és az ebből fakadó szuverén akaratnyilvánítás elsőbbségének a tiszteletben tartásán alapul. Ezen alapelvből következően a nemzeti, etnikai vagy nyelvi hovatartozás meghatározása, vállalása, valamint ennek megváltoztatása és mindezek kinyilvánítása az egyén személyes és senki által felül nem bírálható joga, amelynek gyakorlása semmilyen hátrányos megkülönböztetést sem vonhat maga után.

A magukat valamely nemzeti, etnikai vagy nyelvi közösséghez tartozóknak vallók kizárólagos joga eldönteni azt, hogy magukat nemzeti, etnikai vagy nyelvi közösségként határozzák meg. E jog gyakorlását a demokratikus társadalom intézményrendszere biztosítja, ám azt sem az állam, sem pedig az illető közösséghez nem tartozó más intézmény nem befolyásolhatja. A törvény e jog gyakorlásának a kereteit biztosítja.

II. Fejezet

A nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségi közösségi jogok

A 3. §-hoz

E szakaszban a nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségek létezéshez való joga, s annak a szándékos hátrányos megkülönböztetés valamennyi formájával szembeni büntetőjogi védelme fogalmazódik meg.

A 4-11. §§-hoz

A nemzetközi dokumentumok által elismert alapvető emberi és állampolgári jogok kiterjesztését tartalmazzák a nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségekre, mint közösségi (kollektív) jogalanyokra (l. főleg a 5. § bekezdését).

A 12. és 13. §§-hoz

A két szakasz közvetve felveti a nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségek (máig nem megnyugtatóan tisztázott) nemzetközi jogalanyiségának kérdését.

A jelenlegi nemzetközi feltételek között a törvénytervezete nem ismeri el a kisebbségeket a nemzetközi jog autonóm alanyainak.

Mivel azonban a törvénytervezet koncepciója a magyarországi nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségeket a politikai, társadalmi és kulturális pluralizmus aktív alanyainak tekinti, e kisebbségek törvényes szervezeteinek elismeri azt a jogát, hogy külföldi szervezetekkel sokrétű kapcsolatokat létesítsenek és tartsanak fenn, hasonlóan a többi törvényesen működő politikai, társadalmi, kulturális stb. szervezethez.

III. Fejezet

A nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségi egyéni jogok

A 14. §-hoz

Noha a népszámlálás alkalmával tett nyilatkozat nem nyilvános az mégis az egyén akarati önállóságának megnyilvánulása, a törvénytervezet ezt mint ilyet ismeri el és szentesíti, ugyanakkor szavatolja titkosságát.

A kisebbségi szervezetekben való részvétel és az önkormányzatokban vállalt tagság bizonyos fokú nyilvánossággal jár. Mindezek alapján okkal vélelmezhető, hogy az illető személy a részvétel tényével a társadalom tudomására kívánja hozni nemzeti, etnikai vagy nyelvi kisebbségi hovatartozását.

A törvénytervezet koncepciója értelmében a kisebbségi egyéni és kollektív jogok különös jogok, mégpedig olyan jogok, amelyek nem mennyiségileg több jogot jelentenek, hanem olyan sajátos lehetőségek és jogosultságok biztosítását, amelyek lehetővé teszik egy sajátos (nemzeti, etnikai és nyelvi) identitás vállalásának a tiszteletbentartását, szabad megélését.

Ez az egyik oka annak, hogy a 14. § (4) pontja lehetővé teszi a közösségi és egyéni kisebbségi jogok élvezetét minden formális megkötés nélkül. E bekezdés beiktatásának másik indoka a törvény 1. §-a, mely alapvető emberi jognak tekinti a nemzeti, etnikai és nyelvi sajátos, (tehát a többségitől eltérő) önazonosságra való jogot. Az emberi jogok gyakorlásának a lehetőségét nem lehet formális előfeltételekhez kötni.

A 15. §-hoz

Az előbbiekből következik, hogy ha például valaki aki egy adott kisebbséghez tartozik, él a 16. §-ban biztosított jogával, minden további nélkül megilleti az itt felsorolt összes többi különleges jog.

E szakasz beiktatásának célja, az hogy meggátolja azok kirekesztését a kisebbségi jogok gyakorlásából akik bármilyen formalitást feltételező kisebbségi hovatartozás kinyilvánítással szembehelyezkednek, azt elfogadhatatlannak tartják.

A 16. §-hoz

Kifejezetten kisebbségi jog, mely egyrészt a sajátos, nemzeti vezeté- és családnevek felvételének és viselésének a jogát jelenti, másrészt a név anyakönyvezését (kiigazítását, anyakönyvezett név esetében) az anyanyelv helyesírási szabályai szerint.

A 17-18. §§-hoz

E szakaszok a megfelelő közösségi kisebbségi jogok konkretizálását tartalmazzák az egyénre, mint autonóm jogalanyra vonatkozóan, ily módon megerősítve azok gyakorlásának lehetőségeit.

Általános biztosítékok

A 19-20. §§-hoz

A legáltalánosabb jellegű biztosítékokat tartalmazzák az e részben rögzített jogokkal és jogosítványokkal kapcsolatban, ugyanakkor kijelölik a kisebbségi jogok gyakorlásának legáltalánosabb kereteit (20. §).

A nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségek szociális
és kulturális önkormányzatai

IV. Fejezet

Általános rendelkezések

A 21-25. §§-hoz

Jogi természetüket tekintve a kisebbségi önkormányzatok funkcionális, közjogi hatáskörrel felruházott szervezetek, melyek legitimitása a kisebbségek közösségi jogalanyiságán alapszik. A jogszabály tervezet koncepciójában a kisebbségi önkormányzat funkcionális jellege azt jelenti, hogy a törvényben meghatározott célok és behatárolt feladatok megvalósítására létrejött köztestületként működik, autonóm és demokratikus módon, kizárólag a törvénynek alárendelve.

A kisebbségi önkormányzatok úgy foglalnak önkéntességen alapuló szerves közösségbe valamely nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbséghez tartozó személyeket, hogy a közösség tagjai sajátos jogaikat lakóhelyüktől függetlenül gyakorolják.

A jelen törvény által szabályozott életviszonyok kivételes társadalmi és politikai fontossága és emberi vonatkozásai megkövetelik, hogy a kisebbségi önkormányzatok autonómiáját a legmagasabb szintű jogszabály szavatolja, továbbá, hogy az önkormányzatok statutumait az Országgyűlés törvényerővel ruházza fel.

A kisebbségi önkormányzatok működési feltételeinek biztosításához, valamint társadalmi, gazdasági és kulturális feladataik ellátásához a törvény kimondja az állam anyagi támogatásának kötelezettségét.

V. Fejezet

A kisebbségi önkormányzatok tagságáról

A 26-28. §§-hoz

A kisebbségi önkormányzatok önkéntes tagsági viszonyaival összefüggő kérdések szabályozása az önkormányzat vezető testületeinek kizárólagos joga.

VI. Fejezet

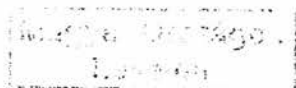
A kisebbségi önkormányzatok hatásköre

A 29-31. §§-hoz

A kisebbségi önkormányzatok funkcionális jellegük-
ből következően a törvény e szakaszokban megállapítja az önkormányzat hatáskörét a kisebbség kulturális életében, valamint illetékességét bizonyos állami népjóléti intézkedések kivitelezésében, illetve végrehajtásában, amelyek közvetlenül érintik az illető nemzeti, etnikai vagy nyelvi kisebbséget.

Köztestületi jellegükből fakadóan a kisebbségi önkormányzatok fokozott beleszólással bírnak a kisebbséget érintő legáltalánosabb jogi szabályozásokba, ugyanakkor az önkormányzat határozatait kizárólag az Alkotmánybíróság helyezheti hatályon kívül. Természetesen ez utóbbi nem jelenti az Országgyűlés legátfogóbb ellenőrzés jogának a korlátozását.

A kisebbségi önkormányzatok autonómiáját megerősítendő a jogszabálytervezet az önkormányzatoknak tulajdonosi jogokat biztosít a tevékenységükhöz nélkülözhetetlen ingatlanokra és ingóságokra.

VII. Fejezet

Az anyanyelv használata a közéletben

A 32. §-hoz

Ez az intézkedés a legkevésbé sem diszkriminatív célzatú, pusztán a képtelen helyzeteket megelőzendő volt szükséges beiktatása a törvénytervezetbe. Arról van szó, hogy a jogszabályok, a politikai állásfoglalások, valamint az államigazgatás és a bíróságok által kibocsátott szakszövegek felelősségteljes lefordításának a vállalása az állami szervek részéről csak azon nyelvek esetében lehetséges, amelyek fejlett politikai és jogi kategóriarendszerrel rendelkeznek. Ez nem jelenti a legkevésbé sem, hogy azok a személyek, amelyek egy olyan nyelvi kisebbséghez tartozónak vallják magukat, amely egy archaikus nyelvet, vagy nyelvjárást tekint legfontosabb közösségintegráló tényezőjüknek a legkevésbé is ki lennének téve bármiféle hátránynak az érintett területeken. Ezt egyrészt biztosítja a törvénytervezet X. fejezetének egésze, a kisebbségi nyelvek és nyelvjárások védelmét célzó rendelkezések, valamint a VIII. fejezet 43. szakasza. A melléklet a jelenlegi formájában nem végleges, annak összetétele indokolt esetben a törvényes keretek között kibővíthető, vagy megváltoztatható.

A 33-37. §§-hoz

A 7-9. szakaszokban rögzített jogok teljeskörű intézményes érvényesítése a közéletben akkor lehetséges, ha a legmagasabb szintű jogszabályok hozzáférhetők a kisebbségek nyelvén is; továbbá ha a politikai életben mindenki nyilvánosan szabadon használhatja anyanyelvét, és a helyi érdekű nyilvános dokumentumok közzététele kisebbségek által lakott helyiségekben és általuk beszélt nyelveken is megtörténik.

VIII. Fejezet

Az anyanyelv használata a közigazgatásban és az igazságszolgáltatásban

A 36-43. §§-hoz

Az anyanyelv szabad használata a közigazgatásban és az igazságszolgáltatásban három alapvető jog biztosítását feltételezi a kisebbségek számára:

- az érdekelt felek kérvényeiket, felterjesztéseiket, stb. anyanyelvükön is megtehessek;
- az eljárás folyamán a tisztviselőkkel és a többi érdekelt féllel anyanyelvükön érintkezhessenek;
- a kikézésbesítési kötelezettséggel ellátott dokumentumokat, periratokat stb. anyanyelvükön, hivatalos fordításban is megkaphassák (azokon a nyelveken, amelyeket a törvény melléklete a kisebbségi önkormányzatok tanácskozási és ügykezelési nyelvének ismer el).

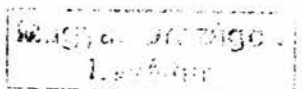
A nemzeti etnikai és nyelvi kisebbségekhez tartozó az érdekelt felek anyanyelvét ismerő tisztviselők és fordítók alkalmazásáról az állam gondoskodik a kisebbségi önkormányzatok hatékony támogatásával.

IX. Fejezet

A név használatának joga, valamint az anyanyelv helyesírási szabályai szerint való anyakönyvezése és feltüntetése hivatalos okmányokban

A 44-46. §§-hoz

A névhez való jog a személy elidegeníthetetlen joga. E jogot a nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségekhez tartozó személyek esetében fokozott védelemben kell részesíteni.

X. Fejezet

A kisebbségi nyelvek és nyelvjárások védelmét célzó rendelkezések

A 47-59. §§-hoz

A fejezet a kisebbségi nyelvek és nyelvjárások védelmét célzó közvetlen rendelkezéseken túl olyan előírásokat is tartalmaznak, amelyek közvetve különleges védelmet biztosítanak az e kisebbségekhez tartozó személyek számára, eleget téve ezzel az aktív kisebbségvédelem elve minél szélesebb körű alkalmazásának.

XI. Fejezet

A kisebbségi szervezetek külföldi kapcsolatai

A 60-61. §§-hoz

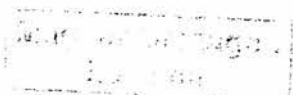
Jogállásukból következően a kisebbségi önkormányzatok ezirányú tevékenységét az Országgyűlés felügyeli.

XII. Fejezet

A nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségek képviselete a Parlamentben és a helyi képviseleti önkormányzati szervekben

A 62-69. §§-hoz

A törvénytervezet koncepciója anélkül, hogy az országgyűlési képviselők választásáról szóló törvényt alapvetően módosítani kellene, a nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségek parlamenti képviseletét akkor vélné megnyugtatóan megoldottnak, ha a választási törvény az Országgyűlésben

a kisebbségeknek létszámarányuknak megfelelő képviselői helyet biztosítana. A tervezet e minimális létszámarányos parlamenti képviselet esetében is a közvetlen választás elvét tartja kielégítőnek az országos kisebbségi lista felállítással.

A tervezet ezáltal nem valamiféle kisebbségi **numerus clausus**-t akar felállítani. Semmi nem zárja ki annak a lehetőségét, hogy kisebbségi képviselők egyéni, vagy listás rendszerben elvileg korlátlan számban bekerüljenek a Parlamentbe. A fenti megoldás hangsúlyozottan a **minimális képviseletet kívánja biztosítani**. Abban az esetben, ha az országgyűlési képviselők választásáról szóló törvény a fenti értelemben módosulna, a minimális képviselet elve, mind a parlamenti, mind a helyi önkormányzati képviseleti szervek esetében, ezen elv benne kell, hogy foglaltassék a kisebbségvédelmi törvény rendelkezéseiben is.

Ennek a logikának megfelelően, függetlenül attól, hogy alkotmányjogi szempontból milyen lesz majd a helyi önkormányzatok jogállása, a nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségek részvételi aránya, ezen arány kiszámításának és elérésének módja már most tisztázandó, amit a helyi önkormányzatok választásának szabályozása során is figyelembe kell venni.

A Parlamentben, valamint a helyi képviseleti önkormányzati szervezetekben való részvétel a nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségeket megillető közösségi jog. Míg a kisebbségi önkormányzatok a kisebbségek kulturális és szociális közösségi önállóságát biztosítja, az államhatalom legfőbb szervében, az Országgyűlésben és a helyi önkormányzatokban való törvény által biztosított részvétel a kisebbségek egyéni és közösségi, országos, valamint lakóhelyhez kötött autonóm politikai érdekképviseletét szavatolja, függetlenül e kisebbségek politikai szervezetekben, pártokban stb. való önszerveződésének a mértékétől.

XIII. Fejezet

Zárórendelkezések

A 70-71. §§-hoz

E paragrafus rendelkezései a következő okok miatt kerültek a jogszabálytervezet végére:

- mivel a kisebbségi önkormányzatok megalakítása a jelen tervezet feltételei között időben mindenképpen a kisebbségvédelmi törvény elfogadása után válik lehetővé és ez egy időigényes folyamat a tervezet nem akarta azt a látszatot kelteni, hogy a kisebbségi önkormányzatok megalakítása valamilyen módon is hátráltatná az e tervezetben foglalt közösségi és egyéni sajátos kisebbségi jogok gyakorlását;
- másfelől egyáltalán nem biztos az, hogy a hazai nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségek mindegyike élni kívánna ezen önkormányzati forma lehetőségeivel;
- emiatt sem tartalmaz a jelen tervezet részletekbe menő szabályozást a kisebbségi önkormányzatokat illetően, mert a kisebbségi önkormányzat alapszabályzatát és működési szabályzatát (statutumát) kizárólag az illető kisebbség határozhatja meg, illetve fogadhatja el demokratikus és autonóm módon, és kizárólag a törvényes rendelkezésekre való tekintettel.

Szükség volt ugyanakkor a kisebbségi önkormányzat megszűnésére vonatkozó rendelkezések beiktatására, de az esemény különleges és kivételes jellegéből adódóan e rendelkezések helye is a zárófejezetben van.

Jelen jogszabálytervezet nem tér ki részletesen a kisebbségek parlamenti biztosa intézményének szabályozására mivel azt feltételezi, hogy a kisebbségek parlamenti biztosának a jogállása, valamint a hatásköre hasonló kell, hogy legyen az állampolgári jogok parlamenti biztosának jogállásához, illetve hatásköréhez. Ezért a jelen tervezet csupán általában rögzíti azokat a területeket, amelyeket a kisebbségi parlamenti biztos tevékenysége érint.

STATUTUM MODELL
A KISEBBSÉGI ÖNKORMÁNYZATOK SZÁMÁRA

I.

A kisebbségi önkormányzat célja

Az Önkormányzati Törvény Szabályozási Konceptiója, valamint a Helyi Önkormányzatok Európai Chartája (European Charter of Local Self-Government 1985) alapelveit figyelembe véve, miszerint

az önkormányzatok a demokratikus rendszer alapját képezik;

az állampolgárok közvetlen részvételi joga a közügyek intézésében a demokrácia egyik alapelve;

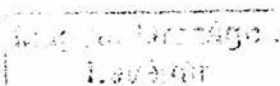
a széles felelősséggel rendelkező önkormányzatok hatékony és az állampolgárokhoz közel álló ügyintézkést tesznek lehetővé,

a kisebbségi önkormányzat célja:

(1) a nemzeti, etnikai és nyelvi önazonosság, valamint a (nemzeti, etnikai és nyelvi) kisebbség kulturális és szociális egyéni és közösségi jogainak érvényre juttatása és védelme.

(2) ebből következően különösen a nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbség (a továbbiakban: kisebbség) történeti hagyományainak, nyelvének, tárgyi és szellemi kultúrájának ápolása és gyarapítása.

(3) A kisebbségi önkormányzat a hatáskörébe tartozó területen aktív kisebbségvédelmet kíván folytatni az egyenlőség és a szolidaritás eszméinek szem előtt tartásával, a kisebbség és a magyar nemzet közös létérdekeinek állandó képviselése mellett.

XIX-1-3-2-1586. - 52a-1990.

(63.4)

II.

A kisebbségi önkormányzat jogállása

A kisebbségi önkormányzat köztestületként, a Kisebbségi Kódex által meghatározott jogkörben az államtól delegált hatalom birtokosa.

A kisebbségi önkormányzat tevékenységét az állam befolyásának kizárásával végzi.

Az állam által delegált állam- és közigazgatási jellegű feladatok: így pl. külkapcsolatok, munkáltatói jogkör, perképeség, illetékek szedése, a kisebbségekhez tartozó személyek jövedelemadójaival kapcsolatos különleges jogosítványok és feladatok ellátásához állami segédletet vehet igénybe.

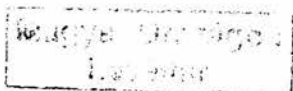
A kisebbségi önkormányzat tevékenységét a kisebbség által demokratikusan elfogadott Alapszabályzat és Működési Szabályzat (továbbiakban: Statutum) alapján végzi, amely az Alkotmány vonatkozó szakaszaira és a Kisebbségi Kódex megfelelő rendelkezéseire épül. A kisebbségi önkormányzat köztestületi voltából következően e statutum a Kisebbségi Kódex 24. szakasza értelmében törvényeővel rendelkezik.

III.

A kisebbségi önkormányzat megalakulása és megszűnése

1.

A kisebbségi önkormányzat megalakításának szándékát, alkotmányos jogára hivatkozva egy n tagból álló Ideiglenes Intéző Bizottság közölheti az illető nemzeti, etnikai, nyelvi kisebbség országgyűlési képviselője útján az Országgyűléssel.

2.

Az ideiglenes Intéző Bizottság tagjai a kisebbség már meglévő és működő kulturális és népjóléti intézményeinek képviselői és legalább egy kisebbségi országgyűlési képviselő.

3.

Az ideiglenes Intéző Bizottság szándékának megalapozottságát megvizsgálva az Országgyűlés megbízza a kormányt, hogy rendelje el a kisebbségi önkormányzat megalakítására tett ajánlások összegyűjtését.

4.

A kisebbségi önkormányzat megalakítására tett ajánlásokat a kormány rendeletére a területi önkormányzatok illetékes szervei gyűjtik össze az illető kisebbséghez tartozó, választójoggal rendelkező, személyektől, az ideiglenes Intéző Bizottság felügyelete alatt, a személyi adatokra vonatkozó titoktartási kötelezettség betartásával.

5.

A kisebbséghez tartozó választópolgárok számának megállapítása egy, az Európa Tanács felügyelete alatt a későbbiekben összeállítandó titkos nyilvántartás alapján történik.

6.

A) változat

Ha az ajánlások száma eléri az illető kisebbséghez tartozó választópolgárok számának 51 %-át, az Országgyűlés kiírja a kisebbségi önkormányzati választásokat.

B) változat

- a) Ha az ajánlások száma 3000 választásra jogosult tagnál kevesebbet számláló kisebbség esetén legalább 1001;
- b) 3.000 és 20.000 kisebbségi választópolgár között legalább 51 %;
- c) 20.000 és 200.000 kisebbségi választópolgár között 35 %;
- d) 200.000 fölött legalább 35 % ajánlás, az Országgyűlés kiírja a kisebbségi önkormányzati választásokat.

7.

A Kisebbségi Önkormányzat Országos Tanácsa (a későbbiekben: Tanács) létszámát illetően a Statutum Modell a későbbiekben rögzít különböző változatokat.

A Tanács tagjaira ajánlásokat tehetnek: egy, a későbbiekben meghatározott számú kisebbséghez tartozó egyén, valamint a kisebbségi intézmények képviselői.

8.

A megalakult Tanács által megválasztott Intéző Bizottság, valamint a helyi és intézményi szervezetek együttesen:

- kidolgozzák a kisebbségi önkormányzat statutumát, melyet vitára bocsátanak a kisebbség körében;
- javaslatot tesznek a kisebbségi önkormányzat (havonta legalább egyszer megjelenő) lapjának főszerkesztőjére és szerkesztőire;
- a kisebbség (hetente legalább egy órás rádióadásainak) szerkesztőire;

- a kisebbség (hetente legalább félórás) televízióadásainak szerkesztőire;
- a kisebbségi felsőoktatási intézmény tanszékvezetőjére;
- a kisebbségi és alsó- és középfokú oktatási intézmények vezetőire.

9.

A) változat

A Tanács által elfogadott Statutumot,

B) változat

A kisebbség népszavazás útján elfogadott Statutumát,

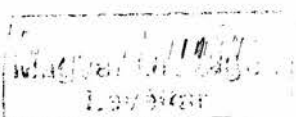
melyhez csatolják a Tanács nyilatkozatát a lap főszerkesztőjére, a rádió- és televízióadások szerkesztőire, valamint a felsőoktatási intézmény vezetőjére tett javaslat elfogadásáról, a kisebbség országgyűlési képviselője az Országgyűlés elé terjeszti. A Statutumnak a Kisebbségi Kódexbe való beiktatásával a kisebbségi önkormányzat megalakul (lásd: Kisebbségi Kódex 24. §).

10.

A kisebbségi önkormányzat megalakulásával nyeri el közjogi státuszát, és megszűnésének napján, a Statutum a Kisebbségi Kódexből való kiiktatásával szűnik meg mint köztestület.

11.

A kisebbségi önkormányzathoz tartozó intézmények bírósági nyilvántartásba vétellel válnak jogi személlyé. A

nyilvántartásba vételhez szükséges a Tanács nyilatkozata arról, hogy a nyilvántartásba vételt kérő szerv vagy intézmény a kisebbségi önkormányzat keretében működik.

A nyilvántartásból való törlést a jogi személy szerv, intézmény vagy a kisebbségi önkormányzat Tanácsa kérheti.

A kisebbségi önkormányzat a Kisebbségi Kódex 71. §-ának rendelkezései alapján szüntethető meg.

IV.

A kisebbségi önkormányzat tagsága

1.

A kisebbségi önkormányzat tagja lehet az a 18. életévét betöltött magyar állampolgárságú, vagy érvényes letelepedési engedéllyel rendelkező külföldi állampolgárságú személy, aki felvételét kérte az önkormányzat tagsági nyilvántartásába (a továbbiakban A/kataszter).

2.

A kisebbségi önkormányzat elkülönített nyilvántartást vezet a kisebbség 18. életévüket be nem töltött tagjairól (a továbbiakban B/kataszter). Ebben a nyilvántartásban szerepelnek:

a kisebbségi önkormányzat tagjainak 14. életévüket be nem töltött gyermekei. Ha egy szülő nem tagja a kisebbségi önkormányzatnak, a gyermek nyilvántartásba vételéhez írásos beleegyezése szükséges. Ha a szülők nem tudnak megegyezni, az 1952. évi IV. törvény VIII. fejezete mérvadó;

az a 14-18. éves kiskorú, aki kéri nyilvántartásba vételét és ehhez legalább egyik szülője beleegyezésével rendelkezik.

A kisebbségi önkormányzat tagjainak összlétszámát az A/ és a B/kataszter összesítése adja.

3.

A) változat

A külföldi állampolgárok a kisebbségi önkormányzatban tisztséget nem tölthetnek be.

B) változat

A külföldi állampolgárok a kisebbségi önkormányzatban a letelepedésüket követő (n) éven belül tisztséget nem tölthetnek be.

4.

A) változat

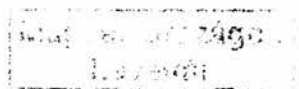
A tagsági nyilvántartásba való felvételről a kisebbségi önkormányzat területileg illetkes helyi szervezetének javaslata alapján a kisebbségi önkormányzat Intéző Bizottsága dönt.

B) változat

A tagsági nyilvántartásba való felvételről a kisebbségi önkormányzat területileg (lakóhely szerint) illetékes helyi szervezetének vezetősége dönt.

5.

A tagsági nyilvántartás titkos. A kataszterekben csak az Országgyűlés illetékes bizottsága és az Alkotmánybíróság tagjai nyerhetnek betekintést.

6.

A kisebbségi önkormányzat Tanácsa külön nyilvántartásba vétethet olyan személyeket is, akik nem tartoznak a nemzeti, etnikai, nyelvi kisebbséghez, hanem tiszteletbeli vagy pártoló tagként vesznek részt a kisebbségi önkormányzat tevékenységében.

7.

A B/kataszterben szereplő személy, ha 18. életévét betöltötte és a kisebbségi önkormányzat tagjává kíván válni, kérnie kell felvételét az A/kataszterbe.

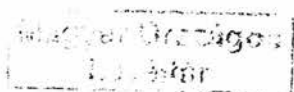
8.

A kisebbségi önkormányzat nyilvántartásából törlik azt:

- aki elhalálozott;
- akinek magyar állampolgársága, vagy letelepedési engedélyének érvényessége megszűnt;
- aki önként kiválik a kisebbségi önkormányzatból, s ezt a kisebbségi önkormányzat Intéző Bizottságának, vagy az illetékes helyi kuratóriumnak írásban tudomására hozza;
- akit a kisebbségi önkormányzatból kizárnak.

9.

Valamely személyt a kisebbségi önkormányzat tagjainak sorából az Intéző Bizottság zárhat ki. Jogorvoslatnak helye van, a polgári peres eljárás szabályainak megfelelően.

10.

A kisebbségi önkormányzatból önként kiváló személy a tagsági viszonyából rá háruló anyagi és más jellegű kötelezettségeket a folyó év végéig köteles teljesíteni.

A tagsági nyilvántartás

11.

A kisebbségi önkormányzati tagsági nyilvántartása (A/kataszter) és a 18. életévüket be nem töltött személyek elkülönített nyilvántartása (B/kataszter) a hatósági regisztratív cselekményekre vonatkozó jogszabályok szerint történik. Ellenőrzési jogosítvánnyal kizárólag az Országgyűlés illetékes bizottsága és az Alkotmánybíróság rendelkezik.

12.

A kisebbségi nyilvántartást vezető személyek a hatályos jogszabályok szerint hivatalos személynek minősülnek (a BTK 137. § 1. bekezdésének megfelelően).

13.

A kisebbségi önkormányzat Tanácsa köteles évente legalább egyszer a nyilvántartás felülvizsgálását elrendelni. A Tanács a felülvizsgálás eredményét a kisebbség országgyűlési képviselője révén az Országgyűlés tudomására hozza.

V.

A kisebbségi önkormányzati választások

1.

A) változat

A kisebbségi önkormányzati választások a területi önkormányzati választásokkal egyidejűleg történnek.

B) változat

A kisebbségi önkormányzati választások a Statutum által meghatározott időközökben történnek.

2.

A választások lebonyolítására és felügyeletére Választási Főbizottság alakul, mely a kisebbségi önkormányzat Intéző Bizottságának egy tagjából (a kisebbségi önkormányzat alakulásakor az Ideiglenes Intéző Bizottság egy tagjából) mint elnökből, egy alkotmánybíróból és a kormány megbízottjából áll.

3.

Az Országos Kisebbségi Választási Elnökség javaslata alapján a Választási Főbizottság meghatározza a kisebbségi önkormányzat tanácstagjainak számát, mely nem kevesebb 21-nél, és nem több "n"-nél ("n"=páratlan szám);

kijelöli azokat az önkormányzati választókörszeteket, ahol kisebbségi önkormányzati választásokat tartanak;

jóváhagyja a kisebbségi önkormányzati választókörszetek választási bizottságainak összetételét.

4.

a) A kisebbségi önkormányzat tagjainak képviseleti arányára nézve a területi önkormányzatok képviseleti aránya mérvadó.

b) A Statutum megállapíthat ettől eltérő arányokat is.

A jelölés és a választás lebonyolítása a kisebbségi önkormányzat választókerületeiben a területi önkormányzati jelölés és választás általános szabályai szerint történik.

5.

A kisebbségi önkormányzat Tanácsa alakuló ülésén tagjai sorából elnököt választ és megválasztja az "n" tagból álló Intéző Bizottságot.

A megalakulást követő 30 napon belül a tanács helyi és intézményi kuratóriumokat hoz létre.

6.

A kisebbségi önkormányzat első választása (alakulása) alkalmával az ajánlások összegyűjtésének, a választások megszervezésének és lebonyolításának költségeit az állam viseli. A további választások költségeit fele-fele arányban az állam és a kisebbségi önkormányzat viseli.

VI.

A kisebbségi önkormányzat jogköre

1.

A kisebbségi önkormányzat önállóan oldja meg a hatáskörébe tartozó feladatokat. A kisebbségi önkormányzat Tanácsa **rendelet** kibocsátására jogosult a Kisebbségi Kódex 28. §-ában felsorolt tárgykörökben. A Tanács rendeletei a kisebbségi önkormányzat minden tagjára nézve kötelezőek.

2.

A Tanács és az Intéző Bizottság **határozat** kibocsátására jogosult az általa irányított szervek és intézmények működésének szabályozására.

3.

A Tanács rendeleteinek, valamint a Tanács és az Intéző Bizottság határozatainak törvényességi felügyeletét az Alkotmánybíróság látja el.

4.

A kisebbségi önkormányzat rendeleteinek és határozatainak végrehajtása során felmerülő jogviták esetén a helyileg illetékes bíróság vagy a közigazgatási bíróság dönt.

5.

A Tanács rendeleteit, valamint a Tanács és az Intéző Bizottság határozatait a kisebbségi önkormányzat lapjában közzé kell tenni.

VII.

A kisebbségi önkormányzat vezető szervei és működése

Az Országos Tanács és a Küldöttgyűlés

1.

A kisebbségi önkormányzat vezető szervei az Országos Tanács és az Intéző Bizottság.

A helyi feladatok megoldására megalakulnak a kisebbségi önkormányzat helyi szervezetei (Helyi Tanácsai) amelyek tevékenységüket a Statutum rendelkezéseinek megfelelően végzik.

2.

A kisebbségi önkormányzat döntéshozó szerve a Tanács. Hatáskörébe tartozik a kisebbségi önkormányzatot érintő minden kérdés, a végrehajtó szerv megválasztása és felügyelete.

3.

A Tanács maga választja meg székhelyét, ami az Intéző Bizottság székhelye is.

4.

A Tanács 21-"n" tagból áll. Az első Tanács tagjainak számát az Országos Kisebbségi Választási Elnökség javaslata alapján a Választási Főbizottság határozza meg a területi önkormányzatok képviseleti arányának megfelelően. A következő Tanács tagjainak számát választások előtt a még mandátummal rendelkező Tanács dönti el.

5.

A Tanács legalább 5 évente egyszer köteles összehívni a kisebbségi önkormányzat Küldöttgyűlését. Küldöttgyűlés összehívható a tagság egy a Statutum által meghatározott számú csoportjának a kérésére is. A Küldöttgyűlés határozza meg a kisebbségi önkormányzat tevékenységének a fő irányvonalait, valamint dönt az elé terjesztett összes olyan kérdésben, amelyet a küldöttek legalább egyharmada közösen vet fel.

A küldötteket a kisebbségi önkormányzat Helyi Tanácsai delegálják. A Küldöttgyűlésen részt vesznek szavazati joggal a kisebbségi önkormányzathoz tartozó intézmények tisztségviselői is.

6.

A Tanács tagjai a Küldöttgyűlés határozata alapján tiszteletdíjban részesülnek.

A Tanács tagjai és azok családtagjai nem lehetnek a kisebbségi önkormányzat alkalmazottai, és nem köthetnek szerződést a kisebbségi önkormányzattal. A kivételekről a Tanács kétharmados szavazattöbbséggel határoz.

7.

Évente legalább kétszer a Tanács rendes ülést tart. Rendkívüli ülésre az Intéző Bizottság indítványára, vagy a tanácstagok egyharmadának írásbeli indítványára, vagy a Felügyelő Bizottság indítványára kerül sor. Az ülést az indítványt követő két héten belül meg kell tartani.

8.

A Tanács üléseit az elnök, vagy annak helyettese vezeti. Az ülés határozatképes, ha a tanácstagok legalább fele jelen van.

9.

A tanácsülések nyilvánosak. Zárt ülést a jelenlévő tanácstagok kétharmados szavazattöbbséggel rendelhetnek el.

10.

A tanácsülés ügyrendjét az Intéző Bizottság állítja össze. A belügyminiszter vagy a művelődési miniszter által kijelölt kérdéseket a tanácsülésnek meg kell tárgyalnia.

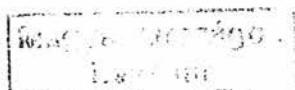
11.

Döntéseit a Tanács egyszerű szavazattöbbséggel hozza. Szavazategyenlőség esetén a javaslat elutasítottnak számít.

A szavazás nyílt. Kivételt képez a Tanács elnökének, vagy az Intéző Bizottságnak a választása, ami titkos szavazással történik. A jelenlévő tanácstagok egyharmadának kérésére más kérdésben is titkos szavazásra kerülhet sor.

12.

Egyes feladatok elvégzésére a Tanács bizottságokat alakíthat.

A helyi Tanácsok

13.

A Helyi Tanácsok az Országos Tanácsba tagokat, valamint a Küldöttgyűlésbe küldötteket delegálnak.

14.

Ha a Helyi Tanács működésének területére három országos tanácstagnál kevesebb jut, a Helyi Tanács országos tanácstag tagjának, illetve tagjainak javaslatára az Országos Tanács megbíz egy, illetve két személyt úgy, hogy a helyi kuratórium tagjainak száma legalább három legyen. Az így megbízott személynek a kisebbségi önkormányzat tagjának kell lennie.

15.

Ha a Helyi Tanács megbízottja nem a kisebbségi önkormányzat alkalmazottja, számára a Tanács tiszteletdíjat állapíthat meg.

16.

A Helyi Tanács a 14.pontban felsorolt feltételek mellett jogi személlyé válhat.

17.

A Helyi Tanács a Statutum rendelkezései, valamint Közgyűlés, a Tanács és az Intéző Bizottság határozatai és rendeletei alapján végzi tevékenységét.

18.

A Helyi Tanácsok szükség szerinti gyakorisággal üléseznek. Az ülések jegyzőkönyvét az ülést követő egy héten belül az Intéző Bizottságnak el kell küldeni.

Legalább havonta egy alkalommal a Helyi Tanácsok jelentést küldenek az Intéző Bizottságnak a tagsági nyilvántartásukban beállt változásokról.

19.

A Tanács által meghatározott időpontban a Helyi Tanácsok pénzügyi mérlegbeszámolót küldenek az Intéző Bizottságnak.

Az Intéző Bizottság

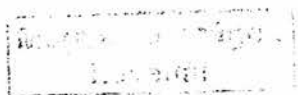
20.

A kisebbségi önkormányzat Tanácsának végrehajtó szerve az Intéző Bizottság.

Az Intéző Bizottság legalább "n" a Tanács által választott tagból áll. Az Intéző Bizottságba választhatók a kisebbségi önkormányzat olyan tagjai is, akik nem tagjai a Tanácsnak. Ezek a Tanács ülésein tanácskozási joggal vehetnek részt.

21.

Az Intéző Bizottság tagjait a Tanács mandátumának időtartamára választják.

Ha a Tanács feloszlata önmagát vagy feloszlata, az Intéző Bizottság mindaddig hivatalban marad, amíg új kisebbségi önkormányzati választásokat írnak ki, vagy amíg a kisebbségi önkormányzat megszűnik.

22.

Az Intéző Bizottság titkárát és annak helyettesét a Tanács választja. A titkárnak és helyettesének a Tanács tagjának kell lennie. A titkár választásakor többes jelölést kell alkalmazni.

23.

Az Intéző Bizottság napi ügyvitelét egy Titkárság látja el.

24.

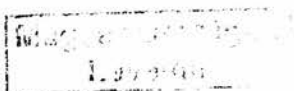
Az Intéző Bizottság legalább havonta egyszer ülészik. Határozatképességéhez a tagok 51 %-ának jelenléte szükséges. A titkárnak, vagy helyettesének az ülésen jelen kell lennie.

25.

Az Intéző Bizottság ülésein tanácskozási joggal részt vehetnek olyan személyek is, akiket erre az Intéző Bizottság felkért, vagy jelenlétükbe beleegyezett.

26.

Döntéseit az Intéző Bizottság egyszerű szavazattöbbséggel hozza. Szavazategyenlőség esetén a javaslat elutasítotttnak számít.

27.

A munkáltatói jogokat a kisebbségi önkormányzat alkalmazottai tekintetében az Intéző Bizottság titkára gyakorolja. Az alkalmazottak javadalmazásáról az Intéző Bizottság javaslata alapján a Tanács dönt.

28.

A kisebbségi önkormányzatot külső kapcsolataiban az Intéző Bizottság képviseli.

VIII.

A kisebbségi önkormányzat gazdálkodása

1.

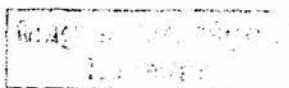
Az önkormányzati tulajdon alanya a kisebbségi önkormányzat tagsága. A tulajdonosi jogosítványokat a Tanács gyakorolja.

2.

A kisebbségi önkormányzat megalakulását követően az állam tulajdonából a kisebbségi önkormányzat közösségi tulajdonába kerülnek az Állami Vagyonügynökség által térítés nélkül tulajdonba adott

- oktatási, kulturális, egészségügyi, szociális, sport és egyéb intézmények;
- középületek és lakóépületek;
- pénzkészletek, betétek, értékpapírok;
- ingóságok;

ha e vagyontárgyak a kisebbségi önkormányzat működéséhez és céljainak megvalósításához nélkülözhetetlenek, és ha a kisebbségi önkormányzat e vagyontárgyak tulajdonjogát igényli.

3.

A kisebbségi önkormányzat tulajdona törzsvagyongra és egyéb vagyongra különül el, amelyeket egymástól elkülönítetten kell nyilvántartani.

A kisebbségi önkormányzat a törzsvagyong körébe nem tartozó tulajdonával szabadon vállalkozhat. Gazdasági vállalkozásaira a területi önkormányzatokról szóló törvény rendelkezéseit a megfelelő módon kell alkalmazni.

4.

A kisebbségi önkormányzat saját elhatározásából tagja lehet olyan gazdasági társaságnak, amelyben felelőssége vagyoni hozzájárulásának mértékéig terjed.

5.

Nem tekinthető gazdasági-vállalkozási tevékenységnek, ha a kisebbségi önkormányzat

- oktatási, kulturális, egészségügyi és szociális intézményeket működtet;

- a (nemzeti, etnikai és nyelvi) kisebbségi érdekek védelmére kiadványokat állít elő és értékesít.

6.

A kisebbségi önkormányzat saját elkülönített és egységes költségvetéssel rendelkezik, amelynek mértékét bevételei határozzák meg.

7.

A kisebbségi önkormányzatot alanyi jogon normatív állami költségvetési támogatás illeti meg. E támogatás mértékét az Országgyűlés állapítja meg.

8.

A normatív állami költségvetés támogatás legalább felének felhasználására a kisebbségi önkormányzat pályázatokat ír ki.

9.

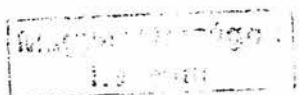
Az állami támogatások rendeltetésszerű felhasználásának törvényességi felügyeletét az Állami Számvevőszék látja el.

10.

A kisebbségi önkormányzat alapítványt hoz létre a kisebbségi oktatás fejlesztésére, tagjai szociális jólétének növelésére.

Az állam évente a kisebbségi önkormányzat által az előző évben a kisebbségi oktatás fejlesztésére, illetve tagjai szociális jólétének növelésére fordított összeg n %-ával hozzájárul az alapítványok összegéhez.

A kisebbségi önkormányzat pályázatokat nyújthat be a kormánynak a kisebbség kultúrájának fejlesztését és szociális jólétének növelését célzó terveinek állami támogatására.

11.

A Tanács igényelheti, hogy az önkormányzat tagjainak személyi jövedelemadójáról meghatározott részt közvetlenül utaljanak át az Önkormányzat alapítványába az Országgyűlés előzetes jóváhagyása alapján. Ezen összeg mértékét az Önkormányzat Tanácsának javaslata alapján a Pénzügyminisztérium állapítja meg.

12.

A kisebbségi önkormányzat hitelt vehet fel, és kötvényt bocsáthat ki. A hitelfelvétel a kötvénykibocsátás mértékét az éves költségvetési törvény szabályozza.

13.

A kisebbségi önkormányzat tervének és költségvetésének teljesítéséről zárszámadás készül. A pénzügyi adatok nyilvánosak.

A kisebbségi önkormányzati szervek és intézmények ügyvitelének általános felügyeletét az Intéző Bizottság titkára látja el.

IX.

A kisebbségi önkormányzat intézményei

1.

A kisebbségi önkormányzat, a kisebbség nemzeti, etnikai és nyelvi jogainak és érdekeinek érvényesítésére és védelmére kulturális és szociális intézményeket alapít, illetve tart fenn. A kisebbségi intézmények a Kisebbségi Kódexben és a Statutumban rögzített feltételek mellett jogi személyiséggel rendelkeznek.

2.

A kisebbségi intézmények feladatait és vezetését az alapító okirat, illetve az intézmény szervezeti szabályzata határozza meg. A szervezeti szabályzatot a Tanács elnöke hagyja jóvá.

3.

A kisebbségi intézmény a jogszabályok és az alapító okirat kereteiközött önállóan működik, a kisebbségi önkormányzat vagyonával - a külön megállapodásban foglaltak szerint - önállóan gazdálkodik.

4.

A kisebbségi intézmény vezetőjét az intézmény dolgozóinak javaslata alapján a Tanács elnöke meghatározott időre nevezi ki. Az intézmény működését a vezető a szervezeti szabályzat rendelkezései szerint irányítja.

5.

A kisebbségi oktatási intézmények feladata az egyetemes és szakmai műveltség nyújtása mellett a kisebbség önazonosságának, kultúrájának és nyelvének ápolása.

A kisebbségi oktatási intézményekben az oktatás minden fokozaton a kisebbség nyelvén folyik.

6.

A kisebbségi önkormányzat főiskolán vagy egyetemen tanszéket működtet oktatók képzésére.

7.

A kisebbségi oktatási intézményekben idegen állampolgárokat is alkalmazni lehet.

8.

A kisebbségi oktatási intézményekbe történő felvételkor a kisebbségi önkormányzat tagjai és az elkülönített nyilvántartásba (B/kataszter) felvett kiskorúak elsőbbséget élveznek.

9.

A kisebbségi önkormányzat a területi önkormányzatokkal és az állammal közösen is tarthat fenn oktatási intézményeket. A fenntartás költségeit az önkormányzatok és az állam tulajdoni részesedésük arányában viselik.

10.

A kisebbségi iskolahálózatot a kisebbségi önkormányzat a megfelelő területi önkormányzatokkal megegyezve hozza létre. Ha nem jön létre megegyezés, a vitás kérdésekben bíróság dönt.

X.

Zárórendelkezés

A Statutum módosítására a Tanács tagjainak, vagy a Küldöttgyűlés küldötteinek legalább egyharmada tehet javaslatot.